

**Τρίμηνη έκδοση του Συλλόγου
Τερψιθεατών Ναυπακτίας**
Χρόνος 32ος
Αριθμός φύλλου 131
Οκτώβριος - Νοέμβριος -
Δεκέμβριος 2020
Γραφεία:
Γλάδστωνος 10 - 106 77 Αθήνα
Τηλ. - Fax: 210 38.22.513

Δικτυακός τόπος:
<http://www.terpsitheia.net>
Διεύθυνση ηλεκτρονικού
ταχυδρομείου: terpsith@otenet.gr

Η ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΤΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ

Η εορταστική διάθεση μπορεί να σπανίζει φέτος καθώς η πανδημία και το νέο στέλεχος του κορωνοϊού που έχει εντοπιστεί στη Βρετανία επισκιάζουν τη χαρά των Χριστουγέννων, ωστόσο, παρά τις κακοτοπιές της χρονιάς που μας αφήνει το 2020 γίναμε μάρτυρες μιάς τρομερής επιστημονικής προσπάθειας για να αντιμετωπιστεί η υγειονομική κρίση.

Αυτά τα Χριστούγεννα μπορούμε να έχουμε στο νου μας όχι μόνο τα 1,7 εκατομμύρια ανθρώπων που νικήθηκαν από το νέο κορωνοϊό, αλλά παράλληλα μπορούμε να γιορτάσουμε αφενός την ανθεκτικότητα που έχει επιδείξει η ανθρωπότητα και αφετέρου τις επιτυχίες της επιστήμης και της τεχνολογίας. Ακόμα και όταν κατά το πρώτο κύμα της πανδημίας μεγάλο μέρος του πλανήτη πάτησε παύση κλείνοντας οικονομίες και κοινωνίες, οι επιστήμονες αγωνίζονταν για να αναπτύξουν ένα αποτελεσματικό εμβόλιο κατά του ιού. Η υγειονομική κρίση οδήγησε έτσι σε μία άνευ προηγουμένου παγκόσμια συνεργασία με την ανταλλαγή δεδομένων και την κινητοποίηση δυνάμεων μεταξύ μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας, κυβερνήσεων, φιλανθρωπικών οργανώσεων και ιδιωτικών εταιρειών.

Όλα αυτά μαζί οδήγησαν στην ανάπτυξη των εμβολίων που ήδη διανέμονται σε εκατομμύρια άτομα, σκορπώντας την αισιοδοξία ότι έρχεται η αρχή του τέλους της πανδημίας. Η επιστημονική κοινότητα κατάφερε να συμπύξει τους χρόνους που συνήθως χρειάζονται για την ανάπτυξη ενός εμβολίου, από δέκα χρόνια σε δέκα μήνες, χωρίς να «κόβει δρόμο» στις διαδικασίες, τις δοκιμές και την παραγωγή.

Η τεχνολογία βοήθησε επίσης τις οικονομίες κατά τη διάρκεια της κρίσης που προώθησε τεράστιες αλλαγές. Η πανδημία μπορεί να οδήγησε σε κλειστές οικονομίες, έδωσε όμως και την απαραίτητη ώθηση για να γίνουν άλματα προόδου αναφορικά με την τεχνολογία και την ενσωμάτωσή της στον δημόσιο και επιχειρηματικό κόσμο, επιτρέποντας την εργασία από το σπίτι και περιορίζοντας την πραγματική ζημιά στην οικονομία.

Την ίδια ώρα φέτος ακούσαμε για διάφορα επιστημονικά επιτεύγματα που αν δεν διανύαμε την χρονιά του κορωνοϊού αυτά τα επιτεύγματα θα κυριαρχούσαν στις καθημερινές ειδήσεις. Τον περασμένο Μάρτιο, για παράδειγμα, ένας άνδρας στο Λονδίνο έγινε ο πρώτος ασθενής με HIV που γιατρεύτηκε. Τον Αύγουστο του 2020 επίσης ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας ανακοίνωσε την εξάλειψη της Πολιομυελίτιδας στην Αφρική. Η επιστήμη θριάμβευσε φέτος και σε άλλους τομείς, ειδικά στις ΗΠΑ, όπου ο απερχόμενος πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ τάσσεται συχνά και ανοιχτά ενάντια στην επιστήμη, παρακάμπτοντας μάλιστα τους επιστημονικούς του συμβούλους όπως ο Δρ Άνθωνι Φάουτσι.

Οι προκλήσεις, ωστόσο, παραμένουν και καθώς αναμένουμε το 2021 και τον εμβολιασμό του γενικού πληθυσμού, μεγάλο στοίχημα αναδεικνύεται η ασφαλής και δίκαιη διανομή του εμβολίου ως απάντηση στις κοινωνικές ανισότητες που η πανδημία ανέδειξε και επιδείνωσε. Ο επιτυχής εμβολιασμός του πληθυσμού θα βοηθήσει επίσης τις κυβερνήσεις να αντιμετωπίσουν το αντιεμβολιακό κίνημα που απειλεί την «δεκτικότητα» του κόσμου στην χορήγηση των εμβολίων και άρα στην καταπολέμηση της πανδημίας. Για τις κυβερνήσεις, ο τρόπος που χειρίστηκαν την πανδημία αποτελεί άλλωστε ένα μάθημα για το τι είναι δυνατό να συμβεί μπροστά σε μία θανάσιμη απειλή, και ίσως έπρεπε να διδαχθούν κάτι και για τον τρόπο με τον οποίο θα κληθούν να αντιμετωπίσουν την κλιματική αλλαγή.

Οι πανδημίες είναι μια πανάρχαια μάστιγα. Αυτό που είναι διαφορετικό αυτή τη φορά, όπως επεσήμανε πρόσφατα ο κοινωνικός επιδημιολόγος Δρ Νικόλαος Χριστάκης, είναι ότι η ανθρωπότητα μπόρεσε να ανταποκριθεί σε πραγματικό χρόνο με αποτελεσματικά φάρμακα. Μετά από μια τόσο δύσκολη χρονιά, ο θρίαμβος της επιστήμης –τόσο πρακτικά όσο και συμβολικά– είναι μία κρίσιμη πηγή παρηγοριάς!

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΘΑΝ. ΤΣΑΝΤΙΛΗΣ

Το Δ.Σ. ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΣΑΣ ΕΥΧΕΤΑΙ

Χρόνια Πολλά
Καλά Χριστούγεννα
και εντυχισμένο
το νέο έτος

2021

Η ΓΙΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Χωρίς επισημότητες οι συγχωριανοί μας (λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού) τίμησαν και φέτος τον πολιούχο Άγιο μας, τον Άγιο Νικόλαο. Έγινε αρτοκλασία, προσφορά από το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο. Ο Σύλλογός μας εύχεται να μας βοηθάει πάντα ο Άγιος Νικόλαος.

ΟΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Η κοπή πίτας του Συλλόγου, η ετήσια συνεστίαση καθώς και η εκδρομή, εκδηλώσεις που τα μέλη του Συλλόγου μας περίμεναν με αδημονία, δεν θα πραγματοποιηθούν φέτος λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού.

ΟΙ ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Άγνωστο παραμένει ακόμα πότε θα πραγματοποιηθούν οι αρχαιρεσίες του Συλλόγου μας για την ανάδειξη νέου Δ.Σ. λόγω της πανδημίας. Με απόφαση των Υπουργών Υγείας και Εσωτερικών, η θητεία των Δ.Σ. των Συλλόγων μπορεί να παρατείνεται μέχρι και τον Απρίλιο του 2021, εφόσον η πανδημία του κορωνοϊού δεν επιτρέπει να πραγματοποιηθούν γενικές συνελεύσεις των μελών των Συλλόγων.

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ
ΣΥΛΛΟΓΩΝ
ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ

Αθήνα, 23 Νοεμβρίου 2020

Πατησίων 5 - 4^{ος} όροφος 104 31 Αθήνα
Α.Φ.Μ : 090038594 Δ.Ο.Υ : Α' ΑΘΗΝΩΝ
ΛΟΓ. Ε.Τ.Ε. 129/296070-21
Email: info@nafraktiaki.gr
ΠΛΗΡ.: Δήμητρα Δημαδάμα
κιν.: 6945425698

ΠΡΟΣ : Όλους τους Συλλόγους

ΘΕΜΑ : Παράταση Οργάνων Διοίκησης Σωματείων

Με νομοθετική ρύθμιση η οποία προωθήθηκε από τον αρμόδιο Υφυπουργό Εσωτερικών κ. Θ. Λιβάνιο και δημοσιεύθηκε ήδη στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως ΦΕΚ.Α 227 18.11.2020 Άρθρο 54, η θητεία των διοικητικών συμβουλίων και των λοιπών καταστατικών οργάνων των πολιτιστικών Συλλόγων, εφόσον έχει λήξει η λήγει ενόσω βρίσκονται σε ισχύ τα έκτακτα μέτρα προστασίας της δημόσιας υγείας από τον κίνδυνο περαιτέρω διασποράς του κορωνοϊού και εφ' όσον στο μεταξύ, δεν έχουν διενεργηθεί αρχαιρεσίες για την ανάδειξη νέων καταστατικών οργάνων **παρατείνεται από την ημερομηνία λήξης της έως την 31^η.12.2020.** Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας και Εσωτερικών, η θητεία των διοικητικών συμβουλίων και των λοιπών καταστατικών οργάνων μπορεί να παρατείνεται για διάστημα μέχρι τεσσάρων μηνών εφόσον εξακολουθεί να υφίσταται κίνδυνος διασποράς του κορωνοϊού COVID-19.

Για το Κεντρικό Συμβούλιο

Η Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Δήμητρα Δημαδάμα

Ιωάννα Πια

Συν. ΦΕΚ Α 227

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΕΤΕ

ΑΡ. ΛΟΓΑΡ. 155/296151-20

IBAN: GR6001101550000015529615120

Κωδ. SHIFT Τράπεζας (BIC): ETHNGRAA

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΟ Δ.Σ. ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΕΙΝΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΑΝΟΙΧΤΟ ΑΠΟ ΤΙΣ 18:00 - 21:00 ΕΚΤΟΣ ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΑ
ΓΛΑΔΣΤΩΝΟΣ 10 ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΑΝΙΓΓΟΣ - ΤΗΛΕΦΩΝΟ & FAX 210 3822513 - E-mail: terpsith@otenet.gr

ΤΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ Δ.Σ.

1. ΤΣΑΝΤΙΛΗΣ ΑΘ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ (Πρόεδρος):	2109516297	6932648485
2. ΣΑΛΟΥΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ (Αντιπρόεδρος):	2106016478	6932900696
3. ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΑ ΧΡΥΣΑ (Γεν. Γραμματέας):	2109955926	6945337149
4. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ Ν. ΚΩΝ/ΝΟΣ (Ταμίας):	2634053197	6973049067
5. ΑΥΛΟΓΗΤΟΣ ΣΠΥΡΟΣ (Βοηθός Ταμίας):	2109955926	6942972871
6. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ (Εφόρος):	2634025234	6984332277
7. ΓΚΟΛΙΑΣ ΑΘ. ΚΩΝ/ΝΟΣ (Βοηθός Εφόρου):	2106541367	6972359880

ΘΕΡΜΗ ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Προκειμένου να συμπεριλαμβανουμε στη στήλη ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ όλες τις κοινωνικές ειδήσεις (βαπτίσεις, αρραβώνες, γάμους, πένθη, επιτυχίες, δωρεές κ.ά), παρακαλούμε να μας ενημερώνετε, γιατί είναι αδύνατο να τις γνωρίζουμε με λεπτομέρειες. Μπορείτε να τηλεφωνείτε ή να στέλνετε φαξ στο 210-38.22.513 ή να στέλνετε ηλεκτρονικό μήνυμα (e-mail) στη διεύθυνση terpsith@otenet.gr.

Η Συντακτική Επιτροπή

Η ΤΕΡΨΙΘΕΑ

"φωνές και ψίθυροι"

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ - ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΤΕΡΨΙΘΕΑΤΩΝ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ

Εκδότης - Διευθυντής - Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο:

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΘ. ΤΣΑΝΤΙΛΗΣ

Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου Τερψιθεατών Ναυπακτίας

Γραφεία: Γλάδστωνος 10, 10677 ΑΘΗΝΑ, τηλ. & Fax: 210-38.22.513

Δικτυακός τόπος: <http://www.terpsitheas.net>,

Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: terpsith@otenet.gr

Εκδοτική Παραγωγή: **CAΪΤΣHC** Τηλ.: 210-34.76.090

Ήταν δύο γειτόνισσες και λέει η μία στην άλλη:
— Ήσουν άρρωστη;
— Όχι, γιατί ρωτάς;
— Ε, να, είδα τον γιατρό να μπαινοβγαίνει στο σπίτι σου...
— Γιατί, σε εσένα που μπαινόβγαίνει ο Στρατηγός, πόλεμο είχαμε;

Δύο τύποι τύφλα στο μεθύσι, μπαίνουν μέσα σε ένα λεωφορείο. Μετά από ένα απότομο φρενάρισμα πέφτει ο ένας πάνω σε έναν ένστολο και τον ρωτάει:
— Είσαι ο εισπράκτορας;
— Όχι, εγώ είμαι Σμηναγός της Αεροπορίας! του απαντάει εκείνος.
Και ο μεθυσμένος κοιτάζει τον φίλο του και του λέει:
— Ρε φίλε, έλα γρήγορα να κατεβούμε γιατί καταλάθος μπήκαμε σε αεροπλάνο!

Τρεις μεθυσμένοι μπαίνουν σε ένα ταξί. Ο οδηγός καταλαβαίνει ότι είναι μεθυσμένοι, ανάβει τη μηχανή και την ξασαβήνει. Τους λέει «φτάσαμε». Ο πρώτος του έδωσε λεφτά, ο δεύτερος του είπε και «ευχαριστώ». Ο τρίτος του τράβηξε μια σφαλιάρα. Ο ταξιτζής σοκαρίστηκε και σκέφτηκε ότι τον κατάλαβε. Τότε τον ρώτησε:
— Τι βαράς;
Και ο μεθυσμένος του απαντά:
— Για να μάθεις να μην τρέχεις, παραλίγο να μας σκοτώσεις!

Έτσι περνούσαν στην καραντίνα η Άνγκελα με την Ελισάβετ...!

Νικόλαος Αθ. Τσαντίλης

Η ΜΑΝΑ ΛΑΜΠΑ ΕΦΑΓΕ

Στην πρώτη τάξη δίδασκε η νεαρή δασκάλα τα μαθητούδια της μικρά, τα ζόρια της μεγάλα.

Το λάμδα έχει σήμερα στους μαθητές να μάθει να τους γεμίσει προσπαθεί της γνώσης το καλάθι.

— Μια λέξη πείτε μου παιδιά που από λου αρχίζει, όμως αυτό να τρώγεται χωρίς να μας ξινίζει.

Λάχανο, λέει ο Τζανής, λουκάνικο, η Μάρω, λουκούμι, λέει ο Κωστής, λαβράκι, η Ζαχάρω.

Λάμπα, φωνάζει ο Θωμάς, βροντογελάνε όλοι και η δασκάλα φώναξε τι λες ρε χαζοβιόλη; Είδες κανέναν ρε Θωμά να τρώει κάποια λάμπα, πριν τη μιλιά σκεφτόμαστε δε λέμε λόγια τσάμπα.

— Γιατί γελάτε ρε παιδιά, κι εσύ κυρά δασκάλα, η μάνα μου την έφαγε τη λάμπα απ' τη σάλα.

Αργά το βράδυ Κυριακής ευθύς μετά το δείπνο εγώ και ο πατέρας μου ξαπλώσαμε για ύπνο.

Η μάνα μου παρέμεινε ακόμα στο σαλόνι, καθάριζε τα έπιπλα από βρωμιές και σκόνη.

Και ο μπαμπάς μου φώναξε, σβήσε τη λάμπα Κούλα κι έλα με πάθος ΝΑ ΤΗ ΦΑΣ γλυκιά μου γυναικούλα.

Βαγγέλης Πετρόπουλος

Σίσσυ Ι. Κοζώνη
 Ιατρός – Βιοπαθολόγος
 Διευθύντρια Αιμοδοσίας
 στο Μαιευτήριο «ΕΛΕΝΑ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ»
 κόρη του Στρατηγού Τεχνικού Σώματος
 Ιωάννου Κ. Κοζώνη
 Μηχανολόγου - Ηλεκτρολόγου

Πρώϊμα Συμπτώματα Εμφράγματος Μυοκαρδίου

Οι περισσότεροι θάνατοι από εμφράγματα του μυοκαρδίου προκαλούνται από κοιλιακή μαρμαρυγή της καρδιάς που εμφανίζεται πριν προλάβει ο ασθενής να μεταβεί στα Επείγοντα ενός Νοσοκομείου. Όσοι καταφέρνουν να φθάσουν εκεί, έχουν εξαιρετικές πιθανότητες επιβίωσης. Με τη σύγχρονη θεραπεία αυτές υπερβαίνουν το 90%.

Γι' αυτό είναι πολύ σημαντικό να δύναται το άτομο ή οι περί αυτό να αναγνωρίσει εγκαίρως, εκείνα τα σημάδια που δείχνουν ότι είναι πολύ πιθανό να πάθει έμφραγμα.

Αν και ο πόνος και η δυσφορία στο στήθος είναι τα πιο κοινά συμπτώματα καρδιακής προσβολής, κάποιοι άνθρωποι

δεν αισθάνονται καθόλου πόνο στο στήθος, ενώ άλλοι βιώνουν μόνο έναν ήπιο πόνο, ή ελαφριά δυσφορία. Άλλοι μπορεί να αντιμετωπίσουν μόνο ένα σύμπτωμα, ενώ ορισμένοι παρουσιάζουν έναν συνδυασμό από αυτά.

Σημεία του σώματος που πιθανόν να εκδηλωθούν συμπτώματα πριν από την εμφάνιση εμφράγματος του μυοκαρδίου

Σαγόνοι: Δυσφορία ή πόνος στο σαγόι. Μπορεί το άτομο να αισθανθεί έναν πόνο ή σφίξιμο μέσα και γύρω από την κάτω γνάθο σε κάθε μία ή και στις δύο πλευρές. Αυτή η δυσφορία μπορεί να μεταδοθεί από το στήθος στο σαγόι.

Λαιμός: Δυσφορία ή πόνος στον λαιμό. Οι άνθρωποι που έχουν υποστεί καρδιακή προσβολή περιγράφουν μια γενική δυσφορία στον λαιμό τους, ή αίσθημα πνιγμού ή καψίματος. Αυτή η δυσφορία μπορεί να εξαπλωθεί από το στήθος ή τους ώμους προς τον λαιμό.

Όμοι: Δυσφορία ή πόνος επάνω σε και γύρω από τον έναν ή και τους δύο ώμους. Οι άνθρωποι που έχουν υποστεί καρδιακή προσβολή περιγρά-

φουν μια αίσθηση γενικού πόνου, ένα αίσθημα βάρους ή πίεσης που απλώνεται από το στήθος τους στον ώμο τους.

Πλάτη: Δυσφορία ή πόνος στην πλάτη. Οι άνθρωποι που έχουν υποστεί καρδιακή προσβολή περιγράφουν μια αίσθηση ενός γενικού πόνου στην περιοχή ανάμεσα από τις δύο ωμοπλάτες τους. Αυτή η δυσφορία μπορεί να μεταδοθεί από το στήθος στην πλάτη.

Χέρια: Δυσφορία, πόνος, αίσθημα βάρους ή αδυναμία σε ένα, ή και στα δύο χέρια. Οι άνθρωποι που έχουν υποστεί καρδιακή προσβολή περιγράφουν αίσθημα δυσφορίας, μούδιασμα, ή μυρμηγκιασμα στο αριστερό τους χέρι. Αυτή η δυσφορία μπορεί να εξαπλωθεί από το στήθος στο χέρι.

Εκτός από αυτά τα σημεία στο σώμα, λίγο ΠΡΙΝ από ένα έμφραγμα, μπορεί επίσης να αισθανθεί ο ασθενής και τα παρακάτω συμπτώματα:

- Ναυτία
- Ζάλη
- Εφίδρωση
- Δυσκολία στην αναπνοή

Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΗΣ 28ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940

Όταν τα σύννεφα του πολέμου κύκλωσαν τη χώρα μας κείνη τη σημαδιακή 28η Οκτωβρίου 1940, πολλοί ήταν αυτοί που στάθηκαν στο ύψος των περιστάσεων και πολέμησαν για την λευτεριά του Έθνους. Αξιωματικοί και απλοί στρατιώτες έκαναν κάτι παραπάνω από το καθήκον τους όταν απέκρουσαν τον υπέρτερο Ιταλικό στρατό και υπέγραψαν μία από τις πρώτες ήττες του Άξονα στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Οι χιλιάδες αυτοί ήρωες που πολέμησαν για τη λευτεριά και την απελευθέρωση κατόπιν του τόπου, έδωσαν και τη ζωή

τους ακόμα μη ζητώντας ποτέ αντάλλαγμα. Χρέος μας είναι να τους θυμόμαστε και να τους τιμάμε όπως τους αρμόζει! Οι Τερψιθιώτες, όπως πάντα την ημέρα αυτή, μετά τον εκκλησιασμό μετέβησαν όλοι στο Ηρώον στην πλατεία του χωριού μας και τέλεσαν τρισάγιο στη μνήμη των πεσόντων. Ο πρόεδρος κ. Σταύρος Αγγελόπουλος κατέθεσε στεφάνι, τιμώντας τους προγόνους μας που θυσιάστηκαν για να είναι σήμερα η πατρίδα μας ελεύθερη!

Νικόλαος ΑΘ. Τσαντίλης

Κ Ο Ι Ν Ω Ν Ι Κ Α

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

• Στις 25 Σεπτεμβρίου 2020 η Χρύσα Παν. Θανασέλου, σύζυγος του Παναγιώτη Κωνσταντόπουλου, γέννησε ένα υγιέστατο κοριτσάκι σε μαιευτήριο στο Toronto του Canada.
 Η Εφημερίδα εύχεται να τους ζήσει.

ΚΗΔΕΙΕΣ

• Στις 8 Αυγούστου 2020, απεβίωσε στη Ναύπακτο, η Μαρία Τρικαίου γένους Ανδρέου Σκαλτσά. Η νεκρώσιμη ακολουθία ετελέσθη στις 9 Αυγούστου 2020 στον Ιερό Ναό Αγίου Δημητρίου και ετάφη στο Κοιμητήριο Αγίου Στεφάνου στη Ναύπακτο.
 • Στις 21 Αυγούστου 2020 απεβίωσε στην Αθήνα, σε ηλικία 90 ετών, η Ελένη Κοϊτσάνου.

Η νεκρώσιμη ακολουθία ετελέσθη στις 22 Αυγούστου 2020 στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Αίγινας όπου και ετάφη.

• Στις 11 Σεπτεμβρίου 2020 απεβίωσε στην Αθήνα, σε ηλικία 97 ετών, η Ανθούλα Ζαρμακούπη-Γκολιά. Η νεκρώσιμη ακολουθία ετελέσθη στις 14 Σεπτεμβρίου 2020 στον Ιερό Ναό Αγίου Βασιλείου στο νεκροταφείο Βύρωνα όπου και ετάφη.

• Στις 28 Νοεμβρίου 2020 απεβίωσε στην Αθήνα, σε ηλικία 74 ετών, ο Κωνσταντίνος Λαλαγιάννης, σύζ. Αικατερίνης Γεωρ. Καλλιαμβάκου. Η νεκρώσιμη ακολουθία ετελέσθη στις 30 Νοεμβρίου 2020 στον Ιερό Ναό Αγίων Ταξιάρχων, στο νεκροταφείο Χαλανδρίου όπου και ετάφη.

• Την 1η Δεκεμβρίου 2020 απεβίωσε στην Ναύπακτο, σε ηλικία 62 ετών, ο Ιωάννης Κοτρώτσος. Η νεκρώσιμη ακολουθία ετελέσθη στις 2 Δεκεμβρίου 2020 στον Ιερό Ναό Μεταμόρφωσης του Σωτήρος στην Ελατού όπου και ετάφη.

Η Εφημερίδα συλλυπείται τους οικείους.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

• Στις 18 Οκτωβρίου 2020 ετελέσθη στον Ιερό Ναό Αγίου Βασιλείου στο νεκροταφείο του Βύρωνα, το 40ήμερο μνημόσυνο της Ανθούλας Ζαρμακούπη-Γκολιά.

Η Εφημερίδα εύχεται να την αναπαύσει ο Θεός.

Σκέψεις για τα Χριστούγεννα, στην εποχή του κορωνοϊού

Επιμελείται ο π. Νεκτάριος Ιωάννου Γκολιόπουλος, Ιερομόναχος της Ιεράς Μονής Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Ναυπάκτου

Τα Χριστούγεννα είναι μια εποχή για να μοιραζόμαστε στιγμές και αναμνήσεις που θα μας είναι πολύτιμες για πολλά χρόνια. Έστω κι αν φέτος δεν θα τα γιορτάσουμε όπως κάθε χρόνο, εξ αιτίας του κορωνοϊού.

Τα Χριστούγεννα είναι ένας καιρός για να δούμε τον κόσμο με μάτια γεμάτα αγάπη. Είναι ο καιρός για να θυμηθούμε πως ο κόσμος είναι γεμάτος από ανθρώπους σαν κι εμάς, και για να τους δούμε όπως πραγματικά είναι μέσα τους. Όλοι έχουν προβλήματα ίδια με τα δικά μας, και καρδιές ευαίσθητες σαν και τις δικές μας – ανεξάρτητα από το ποιοι είναι η από πού προέρχονται.

Τα Χριστούγεννα είναι ο καιρός που καιρείται η καρδιά. Είναι ο καιρός για να συλλογιστούμε με ευγνωμοσύνη για όλα όσα καλά μας έφερε η προηγούμενη χρονιά. Είναι ο καιρός για να δείξουμε ευγνωμοσύνη για την αγάπη που έστειλαν τα Ουράνια μέσα στις ζωές μας.

Τα Χριστούγεννα είναι ο καιρός για να δώσουμε σ' εκείνους που έχουν ανάγκη, χωρίς να ζητήσουμε καμιά ανταπόδοση.

Τα Χριστούγεννα είναι η εποχή της αγάπης επειδή ο Θεός είναι ο Θεός της αγάπης.

Τα Χριστούγεννα είναι μια νέα αρχή, είναι ο καιρός για να ξεχάσουμε τις πληγές του παρελθόντος και να αρχίσουμε ξανά από την αρχή.

Τα Χριστούγεννα είναι τα γενέθλια του Ιησού. Κάθε Χριστούγεννα ο Χριστός μπορεί να ξαναγεννηθεί μέσα στις καρδιές μας.

Τα Χριστούγεννα είναι μια μέρα που μπορούμε να τη γιορτάζουμε με χαρά, γνωρίζοντας ακόμα κι αν νοιώθουμε μοναξιά ή αισθανόμαστε πως δεν έχουμε κανέναν κοντά μας πάνω στην Γη, ότι υπάρχει Κάποιος ο Οποίος μας αγαπά και Αυτός είναι ο Ιησούς.

Η ζωή, όπως και τα Χριστούγεννα, δεν είναι φτιαγμένη από αυτά που παίρνουμε αλλά από αυτά που δίνουμε. Μια ζωή που χτίζεται με την προσπάθεια να πάρει από τους άλλους, αντί να τους δίνει, στο τέλος θα αποτύχει.

Δώσε το δώρο της αγάπης σε κάποιον σήμερα δείχνοντας ότι τους χρειάζεσαι.

Τα Χριστούγεννα δεν είναι κάτι το ξεχωριστό επειδή σου δίνουν οι άλλοι. Είναι ξεχωριστά γι' αυτά που δίνεις εσύ. Μπορείς να δώσεις σε αυτούς που έχουν ανάγκη από ένα χαμόγελο η από μια ευγενική λέξη. Μπορείς να δώσεις σ' αυτούς που είναι φτωχοί και έχουν ανάγκη, που έχουν λιγότερα από σένα. Μπορείς να δώσεις ένα χέρι βοήθειας στο γείτονά σου. Όταν δίνεις, αυτό κάνει τα Χριστούγεννα να αξίζουν.

Μπορούμε να κάνουμε και την κάθε μας μέρα τόσο ξεχωριστή όσο είναι και τα Χριστούγεννα, αν είμαστε πρόθυμοι να προσπαθήσουμε.

Η αγάπη ήρθε τα Χριστούγεννα. Τα Χριστούγεννα σημαίνουν αγάπη. Η πιο αγνή μορφή αγάπης είναι το να δίνει κάποιος απ' τον εαυτό του στους άλλους. Αυτό συνέβη την πρώτη νύχτα των Χριστουγέννων, και αυτό είναι που θα πρέπει να προσπαθούμε να επαναλαμβάνουμε κάθε Χριστούγεννα.

Επειδή τόσο αγάπησε ο Θεός τον κόσμο ώστε έδωσε τον μοναδικό Του Γιό, τον Ιησού, τα Χριστούγεννα, ώστε να μπορούμε εμείς να κάνουμε Χριστούγεννα μαζί με τον Ιησού για πάντα. Και στην εποχή του κορωνοϊού.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΘΙΜΟ ΤΗΣ ΣΦΑΓΗΣ ΤΩΝ ΧΟΙΡΩΝ

Γυρνάμε πίσω τις μνήμες μας πριν από πενήντα και παραπάνω χρόνια, τις παραμονές των Χριστουγέννων, στην περιοχή μας. Από το πρωί σε όλο το χωριό και από γειτονιά σε γειτονιά ακουγόταν ένα συνεχές μουγκρητό, μια απέραντη οϊμωγή ουρλιαχτών, από τα σκουξίματα και τις διαπεραστικές κραυγές των γουρουνιών που τα έσφαζαν. Το καλούσε το έθιμο, η διαιώνιση μιας παράδοσης της υπαίθρου που ήθελε τις παραμονές να σφάζουν όλοι τα γουρούνια τους για να φάνε οι οικογένειές τους.

Η εκτροφή του χοίρου ήταν αρκετά διαδεδομένη στην ελληνική επικράτεια και βρίσκουμε τέτοια στοιχεία στα βάθρα των αιώνων από αρχαιοτάτων χρόνων, στους χοιροβοσκούς του Οδυσσέα, σε παραστάσεις θυσίας χοίρων στους Θεούς, στα χρόνια της Τουρκοκρατίας που μάλιστα πληρώναμε και φόρο ιδιοκτησίας χοίρου στους Τούρκους.

Σε παλαιότερες εποχές, το κρέας ήταν κάτι σαν είδος πολυτελείας. Τότε, έτρωγαν κρέας μόνο τις Απόκριες, το Πάσχα και τα Χριστούγεννα. Φρόντιζαν έτσι από πολύ νωρίς να αγοράσουν την άνοιξη μικρά γουρούνια, τα οποία τείζαν μέχρι τα Χριστούγεννα, επιδιώκοντας να γίνουν όσο το δυνατόν πιο παχιά, γι' αυτό μπορούσαν να φτάσουν τα γουρούνια ακόμη και 200 κιλά. Το εξέτρεφε κάθε οικογένεια σε ειδικό μέρος (στο κουμάσι ή γουρνοκούμασο), με τυρόγαλο, πίτουρα, βελανίδια, καλαμπόκι, αποφάγια και άλλα. Την τροφή την έριχναν συνήθως μέσα σε μεγάλη τσιμεντένια σκάφη, τον Κορίτο. Μετά την εγκατάσταση του γουρουνιού στο κουμάσι στα αρσενικά γινόταν το πρώτο βασανιστήριο: Το μουνούχισμα (ευνουχισμός). Κατά την παράδοση γινόταν για να παχαίνει πιο γρήγορα και να μην μυρίζει το κρέας του (βαρβατίλα). Επειδή τα γουρούνια έσκαβαν αυλές και κήπους γυρνώντας στην κυριολεξία «τη γη ανάποδα», τους περνούσαν στη μύτη ένα χοντρό ατσάλινο σύρμα, το χαλκά ή «χαρδαβέλο», όπως λεγόταν, που τα πονούσε και τα εμπόδιζε να σκάβουν.

Μ' αυτά και μ' αυτά, εφ' όσον όλα πήγαιναν κατ' ευχήν, το γουρούνι έπρεπε να τραφεί πολύ καλά έτσι ώστε να είναι «ασήκωτο» όταν θα σφαζόταν τα Χριστούγεννα. Αρχίζε, λοιπόν, η προετοιμασία και η προσμονή για όλους μας –ιδίως για εμάς τα παιδιά– να φτάσουν εκείνες οι μέρες, να σφάξουμε το γουρούνι μας. Πέρα από τις στερήσεις, υπήρχε και η ξενηστικομάρα μετά την σαρανταήμερη νηστεία. Στα πιο οργανωμένα νοικοκυριά οι νοικοκυρές έπρεπε να βρουν γανωματή για να γανώσουν τα οικιακά σκεύη που ήταν αναγκαία για την χοιροσφαγή, καθώς δεν υπήρχε ηλεκτρικό σε πολλά χωριά, το νερό έπρεπε να κουβαλιέται

από τις κοινοτικές βρύσες σε βαρέλες και να υπάρχουν ξύλα για το άναμα της φωτιάς για το ζεστό νερό στο καζάνι. Έτσι, λοιπόν, οι άντρες του χωριού, με μπροστάρη τον χασάπη και τους άλλους να βοηθάνε, ακόνιζαν τα μαχαίρια και τους μπαλτάδες, ενώ οι γυναίκες ετοίμαζαν τα ταψιά και τα καζάνια. Το σφαγμένο γουρούνι το κρεμούσαν στο τσιγκέλι ή σε κανένα χοντρό κλαδί δέντρου και άρχιζαν το γδάρισμα. Από το σφαγμένο γουρούνι δεν πετιόταν απολύτως τίποτε.

Ξεκινώντας από το τομάρι, το χρησιμοποιούσαν για να φτιάξουν τα περίφημα γουρνοτσάρουχα, από την κοιλιά αφαιρούσαν έντερα και εντόσθια που θα χρησιμοποιούσαν για τα λουκάνικα και τις ματιές. Την ουροδόχο κύστη (φούσκα) του γουρουνιού τη φούσκωναν, τη στέγνωναν και την έδιναν στα παιδιά για να παίζουν μπάλα, σε εποχή που η μπάλα ή το μπαλόνι ήταν δυσεύρετα είδη, ακολουθούσε το τεμάχισμα, λιάνισμα σε κομμάτια ανάλογα με τη χρήση του. Το λίπος αφαιρείτο σε λουριδές, άλλες με λίγο κρέας και άλλες σκέτες. Οι πρώτες ήταν για τσιγαρίδες και οι δεύτερες για το λιώσιμο του λίπους και την αποθήκευσή του σε δοχεία, υποκαθιστώντας την έλλειψη του λαδιού. Για να λιώσει το λίπος η νοικοκυρά, φρόντιζε η φωτιά να καίει με ένταση, ώστε το λιώσιμο να γίνεται κανονικά στο καζάνι. Αφού άδειαζε το ρευστό λίπος στα δοχεία ή στα πιθάκια, έμεναν τα ροδοκοκκινισμένα κομμάτια, ιδιαίτερα ελκυστικά και γευστικά για όλους, ήταν οι τσιγαρίδες, τις οποίες έβαζαν στον τραχανά, στις πίτες ή ανακάτευαν σε τηγανισμένη ομελέτα. Ένα εξαιρετικό και πεντανόστιμο έδεσμα που παρασκευάζεται από το χοντρό έντερο του γουρουνιού, το οποίο γέμιζαν οι νοικοκυρές με ψιλοκομμένα εντόσθια από το ζώο (κυρίως συκώτι) βρασμένο ρύζι κ.λπ., είναι οι οματιές (ματιές). Από το κεφάλι του γουρουνιού αφαιρούσαν κάθε ίχνος κρέατος, το οποίο βράζεται, και ο ζωμός με ειδική προετοιμασία μετατρέπεται σε πηχτό ζελέ (πηχτή) που μέσα βρίσκονται τα κομμάτια του κρέατος.

Για τα λουκάνικα, τα έντερα του γουρουνιού έπρεπε να καθαριστούν και να πλυθούν καλά, τα γέμιζαν με ένα κωνί σπρώχνοντας με τα δάχτυλα το ψιλοκομμένο κρέας με πράσο, κανέλα, γαρύφαλλο, αλάτι (αφού πρώτα ζύμωναν το μείγμα), τα γέμιζαν, έδεσαν τις άκρες και τα κρεμούσαν κοντά στη φωτιά να στεγνώσουν και να σφίξουν.

Αλήθεια πόσο νοσταλγούμε το άρωμα εκείνης της εποχής, μέσα στη φτώχεια μας, καλά περάσαμε κι ας μην ξέραμε τι σημαίνει χοληστερίνη!

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΘ. ΤΣΑΝΤΙΛΗΣ

ΟΙ ΓΙΟΡΤΕΣ ΤΟΤΕ ΚΑΙ ΤΩΡΑ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ

Όλοι οι προηγούμενοι αιώνες και, περισσότερο, ο τελευταίος, ο 20ός, που, πολλοί τον ζήσαμε, τουλάχιστον μέχρι τις δεκαετίες του '50 και του '60, δεν διέφεραν και πολύ. Δρόμοι αμαξιοί δεν υπήρχαν, ούτε ηλεκτρικό ρεύμα, ενώ η αγροτική εργασία και η οικιακή βιοτεχνία εξασφάλιζαν τα προς το ζην. Οι γιορτές, όμως, των Χριστουγέννων, της Πρωτοχρονιάς και μέχρι τα Φώτα και τ' Άη Γιαννιού, δηλαδή όλο το δωδεκαήμερο, άλλαζε κάπως τη ζωή των χωριανών. Εκτός από τα διάφορα φαγητά που εξασφάλιζε το χοιρινό, αφού οι περισσότεροι έτρεφαν ένα γουρούνι για τις μέρες αυτές και, έτσι, ετοίμαζαν ποικιλία φαγητών, ψητά, λουκάνικα, ματιές, λαχανοντολμάδες, γλυκά, χριστόψωμα...

Όσοι δεν είχαν χοιρινό να σφάξουν, τους έδιναν οι συγγενείς και οι γείτονες. Δεν έμενε κανένας χωρίς να 'χει τα φαγητά του τις Άγιες ημέρες. Για τα παιδιά, οι γιορτές αυτές ήταν σωστό πανηγύρι, αφού δεν είχαν και σχολείο. Έλεγαν τα κάλαντα, πήγαιναν στην εκκλησία όλες τις ημέρες με τους γονείς τους, όλο σχεδόν το χωριό γιόρταζε και με τις ονομαστικές γιορτές που υπήρχαν όλο το Δωδεκαήμερο. Ένα φόβο είχαν τα παιδιά τότε, τους καλικάτζαρους.

Βέβαια, τώρα, όλοι μας φοβόμαστε τον κορωνοϊό. Οι φετινές χριστουγεννιάτικες γιορτές είναι διαφορετικές. Η οικουμένη, όλος ο πλανή-

της αντιμετώπισε κι άλλες πανδημίες, ας μην πάμε πολύ μακριά, μόνο το 19ο αιώνα υπήρξε η Ασιατική χολέρα με την πανδημία του 1817, η πανδημία της πανούκλας το 1850, ο κίτρινος πυρετός του Μέμφις το 1878, η ισπανική γρίπη το 1918, ακόμα και η Ασιατική το 1957 είχε αρκετά θύματα. Υπήρξαν κι άλλες πανδημίες, βέβαια, πολιομυελίτιδας, ανεμοβλογιάς και δε συμμαζεύεται.

Στο χωριό μας, τουλάχιστον, μέχρι τα μέσα του 20ού αιώνα υπήρχαν τρεις γιατροί, που ήταν για όλες τις ειδικότητες γενικής ιατρικής. Τότε οι γιατροί, είτε στην Ελλάδα, είτε στο Εξωτερικό, γύριζαν στον τόπο τους, με όλες τις δυσκολίες που υπήρχαν. Φρόντιζαν, δε, όχι μόνο τους χωριανούς, αλλά και όλα τα γύρω χωριά. Ας θυμηθούμε τους γιατρούς του χωριού μας της εποχής εκείνης, τους αείμνηστους Λαζαρόπουλο, Μητσόπουλο, Σπορίτη, που στα χρόνια της Κατοχής τόσους ανθρώπους περιέθαλψαν και, φυσικά, δεν υπήρχαν και φάρμακα. Πολλές φορές οι ίδιοι ετοίμαζαν τα φάρμακα, εκτελούσαν, δηλαδή και χρέη φαρμακοποιού. Φυσικά, υπήρχε και η πρακτική ιατρική, όπως με τις βεντούζες, το χυμό από ρόδι και βυσσινάδα για τον πυρετό. Η πρακτική μαμή για την γέννα...

Αυτές τις γιορτές είναι δύσκολο να είναι όπως παλιότερα, αφού ο κορωνοϊός άλλαξε τον τρόπο ζωής, όχι μόνο στις πόλεις, αλλά και στο χωριό μας.

Ας έχουμε αισιοδοξία και ελπίδα, ότι η γέννηση του Χριστού και ο Άη Βασίλης, το νέο έτος, 2021, θα διώξουν κάθε κακό. Και, όπως το 1821 έφερε την ελευθερία, το 2021 θα φέρει υγεία και χαρά, όχι μόνο στο χωριό μας, την πατρίδα μας και σ' όλο τον κόσμο.

Στο ΔΣ του Συλλόγου, σ' όλους τους χωριανούς, όπου κι αν βρίσκονται και σ' όλους τους φίλους του χωριού μας, το 2021 να φέρει υγεία, ειρήνη, ευτυχία και χαρά.

Βασιλική Σαλούρου-Τροβά

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΑ ΣΤΟΛΙΣΜΕΝΗ Η ΤΕΡΨΙΘΕΑ

**Με επιμέλεια του προέδρου
του Τοπικού Διαμερίσματος Τερψιθέας
Σταύρου Αγγελόπουλου
στολίστηκε Χριστουγεννιάτικα
και φέτος το χωριό μας.**

**Στέλνει στους απανταχού Τερψιθιώτες
τις ευχές του για τις γιορτές των Χριστουγέννων
και ευτυχισμένο το νέο έτος με υγεία!**

ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΒΗΜΑ

Στην στήλη καταχωρούνται απόψεις αναγνωστών ή συνδρομητών, με την προϋπόθεση ότι θα πρέπει να είναι: α) Ευυπόγραφες, β) Να μην είναι υβριστικού περιεχομένου και γ) Να βρίσκονται μέσα στα όρια αξιοπρέπειας της δημοσιογραφικής δεοντολογίας

Επιστολή Αθανασίου Κουρμούση

Τερψιθέα, Δεκέμβριος 2020

Διάβασα το Φύλλο της Εφημερίδας «Η Τερψιθέα», με αριθ. φύλλου 130, και για τους μήνες Ιούλιο-Αύγουστο-Σεπτέμβριο 2020.

Το Φύλλο αυτό, αλλά και της προηγούμενης έκδοσης, είχε τη φωτογραφία προεξάρχοντος του άξιου εκπαιδευτικού, αιμνήστου κ.κ. Γεωργίου Βλάχου, ομιλούντα, και όλων των παρευρισκομένων, τους οποίους ανεγνώρισα από την πρώτη έκδοση.

Γράφτηκε, για τον σκοπό της συγκεντρώσεως, ότι ήταν να δοθεί το όνομα «Οδός Διδασκάλων» στον δρόμο αυτόν, και τίποτε άλλο. Ο σκοπός ήταν διαφορετικός, για να τον μάθουν όσοι δεν τον γνωρίζουν: Στον αριθμό των συμμετεχόντων Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαιδεύσεως ήταν επικεφαλής ο αιμνήστος Εκπαιδευτικός και χωριανός μας Νικόλαος Βασιλείου, του οποίου το σπίτι είναι δίπλα στο σπίτι του Αριστείδη Βλάχου σήμερα. Ο Σύλλογος αυτών των εκπαιδευτικών ήλθε με προτροπή του Νίκου Βασιλείου για να βραβεύσει τους δύο αριστούχους μαθητές της Έκτης Τάξεως, ένα αγόρι κι ένα κορίτσι, από το Δημοτικό Σχολείο Τερψιθέας, που ήταν οι ακόλουθοι μαθητές: Αθανάσιος Γεωργίου Κουρμούσης και Βασιλική Γεωργίου Αγγελοπούλου Λιακώνη.

Έγιναν ομιλίες από τους εξής: Γεώργιο Βλάχο, εκπαιδευτικό, Νικόλαο Βασιλείου, εκπαιδευτικό, Ιωάν-

νη Γκολιά, Πρόεδρο Κοινότητας τότε, Ηλία Κράρρα, Γραμματέα Κοινότητας.

Η ομιλία του Ηλία Κράρρα δημοσιεύθηκε τότε στον Εθνικό Κήρυκα, Εφημερίδα της Νέας Υόρκης. Κατά την ώρα των ομιλιών, οι δάσκαλοί μας, Κίμων Βλάχος και Βαρβάρα Παπαγιάννη Σωτηροπούλου, ήταν συγκινημένοι με δάκρυα στα μάτια τους. Ακολούθησε η βράβευση μπροστά στο ακροατήριο από τον Νίκο Βασιλείου, με το χρηματικό ποσό των πεντακοσίων (500) δραχμών στον κάθε έναν μας, και μας συνεχάρησαν όλοι οι παρευρισκόμενοι.

Στη συνέχεια, ο Πρόεδρος Ιωάννης Γκολιάς, τοποθέτησε στον τοίχο του δρόμου την ταμπέλα «Οδός Διδασκάλων». Κατόπιν, έγινε και η λήξη αυτής της εκδηλώσεως.

Με αυτά τα λόγια που γράφω, θέλω να δώσω την ακριβή πραγματικότητα της συγκεντρώσεως αυτής και να το μάθουν άπαντες οι αναγνώστες της Εφημερίδας, καθώς και οι νεότερες γενιές του χωριού μας.

Προσωπικά εγώ αποτίω φόρον τιμής και υποκλίνομαι στους αιμνήστους διοργανωτές αυτής της εκδηλώσεως. Υπογραμμίζω ότι η ταμπέλα ήταν στη θέση της, άγνωστο πώς χάθηκε πριν έξι με επτά χρόνια. Καλώ τον Σύλλογο, εάν έχει τη διάθεση, να κατασκευάσει καινούρια στη θέση της.

Άλλο θέμα:

Για το έργο της πλακοστρώσεως της Πλατείας Αγίου Νικολάου. Συχαίρω όλους όσους βοήθησαν

οικονομικά, γνωστούς και αγνώστους, με τις δυνατότητα που είχε ο κάθε ένας από τους δωρητές - χρηματοδότες. Το έργο αυτό ήταν δύσκολο να γίνει, όλα τα υπόλοιπα είναι ευκολόγια και φτωχά λόγια για όλους τους παροικούντας στον τόπο τούτο.

Υπογραμμίζοντας: Ότι παρότι που βραβεύθηκαν ως ο Άριστος μαθητής της εποχής, σαν εμένα ήταν και άλλοι αριστούχοι, σε όλη τη φτωχή ελληνική ύπαιθρο και έμειναν στην ατυχή ευκαιρία για τη συνέχεια της εκπαιδευτικής μορφώσεως και άνοδος στην πνευματική, μορφωτική και επαγγελματική ζωή της χώρας και της κοινωνίας. Τα εμπόδια ήταν πολλαπλά και κυρίως από την υπεύθυνη πολιτεία που για να γραφτεί ένας μαθητής στο Γυμνάσιο, έπρεπε να πληρώσει εγγραφή 125 δραχμές, και να αγοράσει όλα τα βιβλία και ένα σωρό ακόμα βοήθειες που δεν υπήρχαν, ενώ σήμερα όλα αυτά είναι ανύπαρκτα και απίστευτα στις νεότερες γενιές.

Τελειώνοντας, ευχαριστώ τον Θεό που με βοήθησε και έφθασα στο σήμερα, παρόλους τους κόπους και τις δυσκολίες της ζωής μου, και καμαρώνω τους απογόνους μου.

Εύχομαι καλές γιορτές με ευτυχία οικογενειακή και ΥΓΕΙΑ σε όλους μας ανεξαιρέτως.

**Καλή χρονιά
Ευχαριστώ για τη φιλοξενία
Κουρμούσης Αθανάσιος**

ΙΩΑΝΝΗΣ Π. ΚΟΤΡΟΤΣΟΣ (1958-2020)

Ήταν καλός, ήταν γλυκός, είχε τις χάρες όλες... Παραφράζοντας τον ποιητή μας Γιάννη Ρίτσο σας παραθέτω λίγα χαρίσματα του αγαπημένου μας Γιάννη, που μας εγκατέλειψε τόσο ξαφνικά και αναπάντεχα το πρωί της 1ης Δεκεμβρίου, λίγο πριν να πάει στην εργασία του. Για λίγο καιρό θα δούλευε ακόμα και μετά βγαίνοντας στην σύνταξη θα αφοσιωνόταν αποκλειστικά στην υπηρεσία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, του αγαπημένου του χωριού, της πανέμορφης Ελατούς, όπως μας έλεγε. Την αγάπη του για το χωριό την έδειξε από παλιά ο Γιάννης όταν εγκατέλειψε την Αθήνα και ήλθε στη Ναύπακτο, να εργαστεί στην πατρίδα του. Έκανε ό,τι μπορούσε να βοηθήσει το χωριό του άλλοτε ως Δημοτικός Σύμβουλος και τελευταία ως Τοπικός Πρόεδρος (Πάρεδρος). Ήταν καλός οικογενειάρχης και καλός υπάλληλος στην υπηρεσία του. Ήταν το βάλαμο για τους περισσότερους συμπατριώτες, που επισκέπτονταν την υπηρεσία

του. Η παρουσία του Γιάννη, τους ανακούφιζε από τη μέγγενη της γραφειοκρατίας, το χαμόγελό του και μόνο σου έφτιαχνε τη διάθεση. Όμως μη ξεχάσω, όπως δεν ξεχάσε ο Γιάννης, την αγαπημένη του Τερψιθέα, το χωριό της μητέρας του και των φίλων του. Ήταν τακτικός στις επισκέψεις του και ενδιαφερόταν πολύ και γι' αυτό το χωριό. Ήταν καλός φίλος και καθαρός στις σχέσεις του, ένας ακέραιος χαρακτήρας. Δυστυχώς άνθρωποι σαν τον Γιάννη σπανίζουν, θα μας λείψει. Εύχομαι ο Πανάγαθος «εν σκηναίς δικαίων τάξει, εν κόλποις Αβραάμ αναπαύσαι...».

Σπύρος Σκαλτσάς

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

☞ Στη μνήμη της αιμνήστου και αγαπημένης του Δασκάλας Βαρβάρας Παπαγιάννη-Σωτηροπούλου, προσέφερε χρηματικό ποσό για την πλακόστρωση του προαύλιου χώρου του Αγίου Νικολάου Τερψιθέας, ο Παναγιώτης Ανδρ. Σαλούρος.

☞ Στη μνήμη της αιμνήστου και αγαπημένης του συζύγου, Βούλας, προσέφερε χρηματικό ποσό για την πλακόστρωση του προαύλιου χώρου του Αγίου Νικολάου Τερψιθέας, ο Κωνσταντίνος Νικ. Αρβανίτης.

Ο Σύλλογος συχαίρει τους δωρητές και εύχεται βοήθειά τους ο Άγιος Νικόλαος.

ΕΚΤΑΚΤΟ ΦΩΤΟ ΚΟΥΖ

Κοκκοτάκης, Ιωάννης Κ. Σαλούρος (Μπάζας). Καθιστοί: μέλη της οικογενείας Νικ. Κ. Κοκκοτάκη. Η φωτογραφία και η λύση είναι του κου Ντίνου Σαλούρου (Πάτρα), τον οποίο ευχαριστούμε.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΟ ΕΚΤΑΚΤΟ ΦΩΤΟ ΚΟΥΖ (τ. 130): Η φωτογραφία είναι από τη γιορτή της Αναλήψεως στα Σαλουρέικα μαντριά, στα Καλαμορέματα, την 10η Ιουνίου 1926.

Διακρίνουμε πίσω όρθιους από αριστερά: Νικ. Κ. Κοκκοτάκης, Σοφία Σαλούρου, Βασιλική Ν. Κοκκοτάκη (κόρη ιερέα Ανδρέα Παπαναγιώτου), Σταυρούλα Β. Σαλούρου, Βασίλειος Γ. Σαλούρος, Γεώργιος Β. Σαλούρος, Αθανάσιος Ν.

ΕΚΤΑΚΤΟ ΦΩΤΟ ΚΟΥΖ

(τ. 131)

Εδώ μάλλον εικονίζονται 2 αδέρφια. Μήπως κάποιος γνωρίζει ποια;

The seventh page is translated and edited by Georgia N. Kollias - Daskalakis, M.P.A.

THOUGHTS ON CHRISTMAS, IN THE CORONAVIRUS ERA

By father Nektarios

Christmas is a time to share moments and memories that will be precious to us for many years to come. Even if this year we will not celebrate like other years because of the coronavirus. Christmas is a time to see the world with loving eyes. It's time to remember that the world is full of people like us, and to see them as they really are.

Everyone has the same problems as ours, and hearts as sensitive as ours — no matter who they are or where they come from. Christmas is the birthday of Jesus. Every Christmas, Christ can be reborn in our hearts. Christmas is a day that we can celebrate with joy, knowing that even if we feel lonely or feel that we have no one near us on Earth, that there is Someone who loves us and that is Jesus. Love came at Christmas. Christmas means love.

The purest form of love is to give of oneself to others. This happened on the first night of Christmas, and this is what we should try to repeat every Christmas. Because God loved the world so much that He gave His only begotten Son, Jesus, at Christmas, so that we could celebrate Christmas with Jesus forever. Even in the coronavirus era.

EARLY SYMPTOMS OF MYOCARDIAL INFARCTION

by Dr. Cissie Kozonis

Most deaths from myocardial infarction are caused by ventricular fibrillation that occurs before a patient can go to a hospital emergency room. Those who manage to get there have an excellent chance of survival. With modern treatment they exceed 90%.

That is why it is very important for the person or those around them to be able to recognize in time, those signs that indicate that they are very likely to have a heart attack.

Although chest pain and discomfort are the most common symptoms of a heart attack, some people do not feel any chest pain at all, while others experience only mild pain, or mild discomfort. Others may experience only one symptom, while some present with a combination of them.

Parts of the body that may show symptoms before the onset of myocardial infarction:

Jaw: Discomfort or pain in the jaw. The person may feel a pain or tightness in and around the lower jaw on either or both sides. This discomfort can be transmitted from the chest to the jaw.

Throat: Discomfort or sore throat. People who have had a heart attack describe a general sore throat, or a feeling of choking or burning. This discomfort can spread from the chest or shoulders to the neck.

Shoulders: Discomfort or pain in and around one or both shoulders. People who have had a heart attack describe a feeling of general pain, a

feeling of heaviness or pressure extending from their chest to their shoulder.

Back: Discomfort or back pain. People who have had a heart attack describe a feeling of general pain in the area between their two shoulders. This discomfort can be transmitted from the chest to the back.

Hands: Discomfort, pain, feeling of heaviness or weakness in one or both hands. People who have had a heart attack describe a feeling of discomfort, numbness, or tingling in their left arm. This discomfort can spread from the chest to the hand.

In addition to these points on the body, just BEFORE a heart attack, the patient may also experience the followingsymptoms:

- ✦ Motion sickness
- ✦ Dizziness
- ✦ Sweating

THE HOLIDAYS THEN AND NOW IN OUR VILLAGE

by Vasiliki-Salourou-Trova

All the previous centuries, including this last one, the 20th, which many of us lived through, did not differ much at least until the 50s and 60s. There were no carriage roads, no electricity, and villagers' living was made through agricultural work and household chores. However, the celebrations of Christmas, New Year through the 'Fota' (lights), the Adoration of the Shepherds and the Magi, as well as the celebration of St. John, that is, the whole twelve days, changed the life of the villagers somewhat. In addition to the various foods made with pork, since most people fattened a pig for these days and, thus, prepared a variety of foods, grilled meat, sausages, stuffed cabbage, sweets, Christmas bread.

Those who did not have pork to slaughter were given meat by relatives and neighbors. No one was left without food on the Holy Days. For the children, these holidays were a real festival, since they did not have school. They sang carols, went to church every day with their parents, almost the whole village celebrated with the nominal feasts that existed throughout the Twelfth Day. The children at that time, had a fear of goblins who they were told would steal their sweets.

Of course, now, we are all afraid of the corona-

virus. This year Christmas is different. The universe, the whole planet faced other pandemics not too long ago. In the 19th century, there was the Asian cholera with the pandemic of 1817, the pandemic of the plague in 1850, the yellow fever of Memphis in 1878, the Spanish flu in 1918, even the Asian flu in 1957 had several victims. There have been other pandemics as well, of course, of polio, chickenpox that took years of science to go away.

In our village, at least, until the middle of the 20th century there were three doctors, who were for all specialties of general medicine. At that time, the doctors, either in Greece or abroad, returned to their homeland, despite all the difficulties that existed. They took care not only of the villagers, but also of all the surrounding villages. Let us remember the doctors of our village of that time, the late Lazaropoulos, Mitsopoulos, Sporitis, who during the years of the Occupation treated so many people even when there were no medicines. Many times they prepared the medicinal concoctions themselves, as they also had to perform the duties of a pharmacist. Of course, there were also practical remedies, such as suction cups, pomegranate juice and sour cherries for fever. The practical midwife assisted at childbirth...

It is difficult for these holidays to be as before, since the coronavirus changed the way of life, not only in the cities, but also in our village.

Let us be optimistic and hopeful that the rebirth of Christ and the new year, 2021, will drive away all evil. Maybe Santa will also bring us this gift. And, as 1821 brought freedom, 2021 will bring health and joy, not only to our village, our homeland and the whole world.

To the Board of the Association, to all the villagers, wherever they are and to all the friends of our village, I wish you that 2021 brings health, peace, happiness and joy.

ΦΩΤΟ ΚΟΥΖ

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ:

Στιγμιότυπο από τον γάμο του Σπ.Δ. Μα-
ραγδούλη και της Βασιλικής Δ. Παπαλιβερί-
ου την 11η Ιουλίου 1926 μπροστά στην πα-
λαιά εκκλησία της Βετολίστας. Ξεκινώντας
από τη νύφη (Βασιλική Δ. Παπαλιβερίου)
βλέπουμε αριστερά τον γαμβρό Σπύρο Δ.
Μαραγδούλη, την αδελφή του γαμβρού Λά-
μπρω (κατοπινή σύζυγο Νικ. Καλλιαντέρη)

και αριστερά της τον αξιωματικό-στρατηγό Δημ. Κ. Παπαλιβερίου. Πίσω από την Λάμπρω ο παρ-
νυμφος (κουμπάρος) Κίμων Αριστ. Βλάχος. Η φωτογραφία προέρχεται από το αρχείο Θεοδώρας
Παπαλιβερίου-Φήμη, την οποία ευχαριστούμε και η λύση-σχόλια από τον Σπύρο Σκαλτσά.

